DSPAC's årsberetning 2008

Vejle den 27. februar 2009.

DSPAC's medlemstal
Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologi (DSPAC) havde pr. 31.12.2008 i alt 325 medlemmer, heraf i alt 239 ordinære.
Siden sidste generalforsamling har der været 23 indmeldelser og 6 udmeldelser.

Bestyrelsens aktuelle sammensætning.
Siden sidste generalforsamling den 28.03.08 har DSPAC's bestyrelse haft følgende sammensætning:
1. Overlæge Torben Steiniche (Vejle, formand for bestyrelsen og bestyrelsens repræsentant i Dansk Medicinsk Selskab).
2. Overlæge Ben Vainer (København, næstformand og bestyrelsens repræsentant i Dansk Medicinsk Selskab og bestyrelsens årsmødekontaktperson).
3. Reservelæge Lise Mette Gjerdrum (København, sekretær, bestyrelsens repræsentant i Udvalg for Kvalitetsudvikling og bestyrelsens repræsentant i Dansk Medicinsk Selskab).
4. Overlæge Rikke Hagemann-Madsen (Århus, bestyrelsens repræsentant i Uddannelsesudvalget).
5. Overlæge Martin Bak (Odense, kasserer og bestyrelsens repræsentant i Informatikudvalget).

Bestyrelsen har i perioden afholdt 6 bestyrelsesmøder, hvor blandt andet følgende emner har været behandlet:
1. Kræft som akutsygdom – forløbspakker.
2. Specialeplanlægning.
3. Erklæring ved dødsfald og begæring om hospitalsobduktion samt samtykke til hornhindetransplantation.
4. Ansættelse i specialelægeuddannelsens hoveduddannelsesforløb.
5. Forening af Yngre Patologer (FYPA)
6. Logo og hjemmesiden.
7. DSPAC's årsmøde i 2008 i Vejle.
8. DSPAC's årsmøder.
9. Møde i Hvidovre omkring cervixscreening.
10. Udvalgskommissorier.
11. Europæisk samarbejde:
    - European Group for Molecular Pathology
    - Executive Committee of European Society of Pathology
    - Advisory Council European Society of Pathology
    - European Union of Medical Specialists (UEMS)
    - European Federation of Cytology Societies (EFCS)

1. Kræft som akutsygdom – forløbspakker.
Den 04.10.07 opnåede regionerne enighed med Regeringen om en fælles strategi for kræftområdet, som byggede på regionernes oprindelige køreplan for akut kræftbehandling. Regionerne planlagde i første omgang at indføre denne garanti for hoved-, halskræft, lungekræft, brystkræft og tarmkræft. I det forløbende år er planen udbredt til at omfatte næsten samtlige kræftformer.
Udover ovennævnte pakkeforløb er der i løbet af sommeren og efteråret 2008 udarbejdet pakkeforløb for hæmatologiske kræftformer, kræft i hjerne, kræft i urinveje, livmoderhals-, livmoder- og æggestokskræft, modermærkekræft, kolorektale metastaser i leveren, kræft hos børn, kræft i galdeblære, kræft i spiserør,

mavemund og bugspytkirtel, kræft i vulva, kræft i øjne, mandlige kræftformer, ortopædkirurgiske kræftformer/sarkomer samt primær leverkræft.
Flere af kræftpakkerne er allerede implementerede, mens andre vil blive implementeret i løbet af 2009.
DSPAC's bestyrelse spillede allerede tidligt i forløbet ud med et forslag til standardiserede svartider, hvor svartiden var afhængig af præparattype og ikke organafhængig. De foreslåede svartider for biopsier, større excisionsbiopsier og operationspræparater samt finnålsaspirater er publicerede på DSPAC's hjemmeside:
http://www.dspac.org/sider/nyheder/2007/fælles%20svartider.pdf
DSPAC's svartider er blevet inkorporeret i alle ovenfor beskrevne pakkeforløb. DSPAC's bestyrelse ved Ben Vainer har deltaget i et arbejde i Sundhedsstyrelsens regi, som blandt andet skulle sikre, at de ovenfor beskrevne pakkeforløb havde anvendt DSPAC's svartider korrekt.
Indførelsen af kræftpakkerne synes allerede at have båret frugt. En rapport fra Dansk Kirurgisk Selskab viser, at tiden fra henvisning til kirurgisk afdeling til operation er faldet fra godt 50 dage i 2006 og 2007 til 30 dage i 2008, dvs. næsten en halvering.

2. Specialeplanlægning.

Sundhedslovens bestemmelser om specialeplanlægning trådte i kraft den 01.01.2006 (Lov nr. 546 af 24. juni 2005). Formålet med specialeplanlægning er at medvirke til, at forebyggelse, diagnostik, behandling og rehabilitering sker med høj faglig kvalitet, helhed i patientforløbet og under hensyn til en effektiv ressourceudnyttelse. Som led i specialeplanlægningen for Patologisk Anatomi og Cytologi blev der i Sundhedsstyrelsens regi nedsat en arbejdsgruppe i foråret 2008. Denne arbejdsgruppe bestod, udover repræsentanter fra Sundhedsstyrelsen, af repræsentanter udpeget af regionerne, af en repræsentant fra Dansk Bioanalytikerforening, af repræsentanter fra vores videnskabelige selskab (DSPAC). DSPAC's formand (Torben Steiniche) og næstformand (Ben Vainer) repræsenterede DSPAC, mens Dorrit Krustrup repræsenterede Uddannelsesudvalget. Arbejdsgruppen havde til opgave at beskrive specialet og opstille krav til varetagelse af hovedfunktion, regionsfunktion og højt specialiseret funktion.
Ved hovedfunktion skal forstås de arbejdsopgaver, som bør kunne varetages af enhver patologiafdeling.
Ved regionsfunktioner skal forstås mere specialiserede opgaver, som skal kunne varetages af en til to patologiafdelinger i hver region.
Som højt specialiserede funktioner skal forstås funktioner, som kun skal varetages af to til tre patologiafdelinger i landet.
Arbejdsgruppen udarbejdede en specialerapport, som kan ses på DSPAC's hjemmeside
http://www.dspac.org/sider/nyheder/2008/Specialerapport%20patologi%203.%20udg..pdf og på Sundhedsstyrelsens hjemmeside
http://www.sst.dk/Planlaegning_og_behandling/Specialeplanlaegning/Ansoegning_om_specialfunktioner_2008_2009/Patologisk_anatomi_og_cytologi.aspx .
På baggrund af denne specialerapport udarbejdede Sundhedsstyrelsen med vejledning fra arbejdsgruppen en specialeudmelding.
Specialeudmeldingen er nu sendt i høringsfase, og de enkelte regioner og herunder de enkelte sygehuse er blevet bedt om at byde ind på ønsker om regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner. I løbet af foråret af 2009 vil vi således have et bedre overblik over, på hvilke afdelinger de forskellige regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner bliver placeret.

3. Erklæring ved dødsfald og begæring om hospitalsobduktion samt samtykke til hornhindetransplantation.

DSPAC's bestyrelse har fået henvendelse fra overlæge, dr.med. Jesper Hjortdal og cand.scient., ph.d. Kim Nielsen, Hornhindebanken, Århus, om behovet for at skaffe hornhinder til transplantation.
Hornhindebanken i Århus har et stort ønske om at inddrage flere patologiafdelinger i udtagelsen af hornhinder fra afdøde. I denne forbindelse, og fordi der er kommet ny lovgivning på området, er det

nødvendigt at opdatere DSPAC's tidligere obduktionsbegæring. DSPAC's bestyrelse har i samarbejde med Udvalg for Kvalitetsudvikling udfærdiget en ny erklæring ved dødsfald og begæring af hospitalsobduktion samt en samtykkeerklæring til hornhindetransplantation fra afdøde personer. Disse to erklæringer er blevet sendt til Sundhedsstyrelsen med henblik på udtalelse. Det forventes, at begge erklæringer er tilgængelige på DSPAC's hjemmeside omkring afholdelsen for årsmødet.

4. Ansættelse i specialelægeuddannelsens hoveduddannelsesforløb.

Fra den 01.01.2009 ændredes ansættelsesproceduren for ansættelse i hoveduddannelsesforløb. På baggrund af de skriftlige ansøgninger vil de regionale ansættelsesudvalg indkalde alle kvalificerede ansøgere til en traditionel plenumsamtale. Samtale og faglig profil vægtes ens. En anden væsentlig ændring er, at man nu først skal være formelt kvalificeret (fx fuldendt introduktionsåret) på ansættelsestidspunktet. Bestyrelsen har som led i den ændrede ansættelsesprocedure arbejdet med en generel beskrivelse af specialet.
Som gennemgående person i alle ansættelsesudvalg har DSPAC udpeget hovedkursusleder, overlæge Trine Plesner, Vejle.

5. Forening af Yngre Patologer (FYPA)

Den 14.11.2008 etablerede en gruppe af yngre patologer ved en stiftende generalforsamling Foreningen af Yngre Patologer, FYPA. Den nye forening har henvendt sig til DSPAC med henblik på at blive en fraktion under DSPAC. Bestyrelsen har diskuteret denne henvendelse og ser velvilligt på at optage FYPA som en underfraktion under DSPAC med samme rettigheder som DSPAC's udvalg. FYPA stiler mod, at ordinære medlemmer af den nye forening skal være medlemmer af DSPAC og skal være læger indenfor specialet, som endnu ikke har opnået overlægestilling, dvs. yngre læger i fagforeningsterminologi. DSPAC's bestyrelse kan se, at der er et behov for et forum, hvor de yngre læger indenfor specialet har mulighed for at diskutere yngre patologers arbejdsmæssige, uddannelsesmæssige og forskningsmæssige interesser. DSPAC's bestyrelse vil anbefale, at DSPAC's bestyrelse udvides med ét medlem, som vælges af FYPA (mest hensigtsmæssigt FYPA's formand). Forslag til ændringer i DSPAC's vedtægter med henblik på dette vil blive fremlagt til afstemning på Generalforsamlingen.

6. Logo og hjemmesiden.

DSPAC's hjemmeside indtager en helt central plads i selskabets arbejde. Hjemmesiden er velfungerende, men bestyrelsen har ved flere møder talt om, hvorvidt der er behov for en modernisering. Vi vil gerne høre Generalforsamlingens mening om dette.
Desuden har bestyrelsen diskuteret, om tiden er moden til, om selskabet bør have et nyt logo. Bestyrelsen har blandt andet diskuteret, om forslag til sådan et nyt logo kunne udbydes som en konkurrence hos medlemmerne.

7. DSPAC's årsmøde i 2008 i Vejle.

2008 afholdt DSPAC sit årsmøde med emnet "Targeteret kræftbehandling" - nye muligheder og krav til patologien". Årsmødet var velbesøgt med ca. 200 deltagere, og det er bestyrelsens opfattelse, at såvel det faglige indhold som selve arrangementet fik en god modtagelse. Årsmødet løb næsten lige rundt med et underskud på 389 kr.

8. DSPAC's årsmøder

På baggrund af den tiltagende subspecialisering indenfor patologien har bestyrelsen valgt meget brede emner for årsmøderne de sidste mange år. Tilslutningen til årsmøderne har de sidste år været meget stor med gennemsnitlig omkring 200 deltagere.

Bestyrelsen har forsøgt at sætte fokus på årsmødernes videnskabelige indhold.

Årsmødeabstrakts er de sidste 3 år blevet trykt i det internationale tidsskrift APMIS som en del af et af forårsnumrene. Dette har betydet, at årsmødeabstrakts er blevet indekseret i de internationale videnskabelige databaser og gjort abstrakts meget mere tilgængelige. Publikation af abstrakts i APMIS har dog krævet, at disse blev udformet på engelsk, og at abstrakts opfyldte bestemte krav til indhold og layout. Desuden har offentliggørelse i et internationalt tidsskrift stillet visse krav til selve det videnskabelige indhold. Bestyrelsen har på denne baggrund måttet afvise få abstrakts. Omkostningerne ved offentliggørelse af abstrakts i APMIS har været ganske beskedne. APMIS har lige fået indgået en aftale med en nyt forlag og den prismæssige fordelagtige ordning kan næppe fortsætte.

I år (2009) har bestyrelsen indført Årets Yngre Forsker-pris og Årets Forskningstræningspris.

Årets Yngre Forsker-pris uddeles til en ikke-fastansat læge eller akademiker i lignende stilling, som ikke tidligere har opnået en højere akademisk titel (ph.d. eller dr.med.). Prisen uddeles til en person, som gennem et foredrag eller en posterpræsentation har dokumenteret videnskabelig indsigt og modenhed inden for Patologisk Anatomi og Cytologi og udvist evne til fremlæggelse for et kollegium af patologer. Størrelsen af prisen kan naturligvis diskuteres, men bestyrelsen har tilstræbt, at prisen har en sådan størrelse, at det er muligt for prisvinderen at præsentere sit arbejde på en international kongres. Vinderen modtager således et tilskud til en kongres- eller kursusrejse efter eget valg til en værdi af ca. 10.000 kr.

Årets Forskningstræningspris uddeles til en læge i hoveduddannelsesstilling i Patologisk Anatomi og Cytologi. Prisen uddeles for det forskningstræningsprojekt, der bedst viser, at kandidaten har opnået videnskabelig forståelse. Vurderingen foretages samlet for projektidé, projektudførelse og præsentation. Vinderen modtager fagbøger efter eget valg til en værdi af ca. 2.500 kr.

Specialets professorer indstiller kandidater til begge priser.

9. Møde i Hvidovre omkring cervixscreening.

Den Nationale Styregruppe for Dansk Kvalitetsdatabase for Livmoderhalskræft Screening og DSPAC havde i samarbejde arrangeret møde med emnet ”Future perspectives in cervical cancer prevention” den 16. maj 2008 på Hvidovre Hospital. Mødet var velbesøgt og veltilrettelagt.

10. Udvalgskommissorier.

Bestyrelsen har påbegyndt arbejdet med at få standardiseret kommissorier for foreningens tre udvalg (Uddannelsesudvalget, Informatikudvalget og Udvalg for Kvalitetsudvikling). Med de talrige opgaver, som efterhånden påhviler de videnskabelige selskaber, specielt i forbindelse med rådgivning af offentlige instanser som f.eks. Sundhedsstyrelsen, er det nødvendigt at få en mere detaljeret beskrivelse af de enkelte udvalgs arbejdsopgaver, ansvarsområder og kompetencer.

11. Europæisk samarbejde.

- European Group for Molecular Pathology.
  Under European Society of Pathology er der i efteråret 2007 dannet en undergruppe for molekylær patologi. DSPAC er repræsenteret ved overlæge, ph.d. Eric Santoni-Rugiu, Patologiafdelingen, Rigshospitalet.

European Molecular Pathology (EMP, som er en arbejdsgruppe etableret af ESP i 2003) har i 2008 udarbejdet en hjemmeside http://www.europeanmolecularpathology.org med henblik på:

1) Nemmere orientering for europæiske patologer om molekylær patologi;
2) At fremme væksten og diffusionen af molekylær patologi i Europa.

Online tilmelding til EMP er fri for alle interesserede. Desuden har EMP's udvalg i 2008 etableret et "International Scientific Council" med repræsentanter fra de forskellige europæiske lande, som er blevet udpegede af de respektive nationale patologiselskaber.

EMP har i maj sidste år haft et møde i forbindelse med "The 3rd Intercontinental Congress of Pathology" i Barcelona, hvor der primært blev diskuteret EMP's uddannelsesmæssige formål. Disse består af formulering af fælles europæiske tekniske programmer og protokoller i molekylær patologi samt organisering af kvalitetskontrolprogrammer, internationale forskningsprojekter, regler for "tissue banking" og analyser af de bioetiske aspekter i forbindelse med molekylær patologi. Mere konkrete fremskridt/initiativer forventes foretaget i 2009.

- Executive Committee of European Society of Pathology.
  Bestyrelsen er repræsenteret ved overlæge, ph.d. Bodil Laub Petersen, Patologiafdelingen, Rigshospitalet.
  Der har i 2008 været et møde i ESP's Executive Committee. Hovedformålet med dette møde var at engagere et professionelt kongresbureau, og valget faldt på Hanser fra Nordtyskland.
  Derudover har der været 3 telefonmøder og en del mailaktivitet omkring:

  1) Det nynedsatte uddannelsesudvalg, der har første møde fredag d. 27. februar. Visionerne for ESP's kommende uddannelsespolitik er primært webbaseret E-learning, on-line kursusaktivitet, kurser for patologer og biologer ansat i patologien og endelig hands-on kurser.
  2) En opdateret hjemmeside, som der er store forhåbninger til, både ud fra et organisatorisk og fra et uddannelsesmæssigt synspunkt.
  3) Den nye kursuslejlighed indkøbt og istandsat i 2008, beliggende i Bruxelles, som både skal være hjemsted for ESP, med daglig ledelse af en nyansat administrator, og basis for en række hands-on kurser, som endnu mangler at blive planlagt.

  Endelig har der været aktivitet i relation til 2009-kongressen, som foregår i Firenze fra 4. – 9. september og et hjemmesidebaseret newsletter, der vil udkomme første gang i foråret 2009, se hjemmeside http://www.esp-pathology.org.

- Advisory Council European Society of Pathology.
  Bestyrelsen er repræsenteret ved overlæge, dr.med. Marianne Hamilton Therkildsen, Patologiafdelingen, Rigshospitalet.
  Der har ikke været mødeaktivitet i Advisory Council European Society of Pathology siden ESP kongressen i Istanbul i 2007.
  Næste møde vil blive i forbindelse med ESP kongressen i Firenze den 4. – 9. september 2009. Det præliminære program for næste møde kan rekvireres gennem bestyrelsen.

- European Union of Medical Specialists (UEMS).
  Bestyrelsen er repræsenteret ved overlæge, dr.med. Birgitte Bruun Rasmussen, Patologiafdelingen, Herlev Hospital.

European Board of Pathology holdt sit årlige møde i Newcastle, i maj 2008. Vigtigste punkt på dagsordenen var revision af training charter. Der forelå ved mødet et udkast, som det blev besluttet at arbejde videre med i en arbejdsgruppe bestående af Dirk Ruiter fra Holland, Claude Chevalier fra Belgien, Nigel Kirkham fra UK og undertegnede. Arbejdsgruppen holdt møde i august, hvor vi skrev et nyt forslag, blandt andet baseret på uddannelsesprogrammer fra de forskellige europæiske lande, herunder Danmark. Forslaget er sendt til Boardens medlemmer, med henblik på godkendelse ved mødet i juni 2009.
Professor Dirk Ruiter er gået af som formand og bliver erstattet af professor Claude Chevalier.
Næste møde bliver i Berlin, juni 2009.

- European Federation of Cytology Societies (EFCS).
  Bestyrelsens er repræsenteret ved professor Ulrik Baandrup, Patologisk Institut, Sygehus Vendsyssel.
  Board meeting i European Federation of Cytology Societies havde også i år dansk deltagelse: Doris Schledermann og Dorthe Ejersbo.
  Der er oprettet en EU-støttet hjemmeside: http://www.eyrocytology.eu, der forventes at udvikle sig til en fælles europæisk uddannelsesplatform for cytobioanalytikere og i det hele taget cytologiinteresserede (også læger)!
  I oktober 2008 er afholdt en første Tutorial Workshop. Hensigten er, at workshop'en, der har plads til 50 deltagere, afholdes én gang om året på engelsk og med varierende adresse. I 2009 sker det i Polen og i 2010 i Estland. Det kan blive i Danmark! Kursusafgiften var første gang 250 euro.
  Det er et efteruddannelseskursus, som henvender sig til bioanalytikere og læger. 2 dage med gynækologisk cytologi og 3 dage med (al) anden cytologi.
  Kurset er en erstatning for IAC's Wien/Prag kurser, der ikke udbydes længere.

Afsluttende bemærkninger fra Bestyrelsen.
Martin Bak (Odense) har bestridt posten som kasserer i bestyrelsen i 6 år og falder således for vores tidsbegrænsning. Martin Bak har bestridt jobbet som kasserer med stor dygtighed, og selskabet skylder ham en stor tak.
Regitze Henrik-Nielsen (Bispebjerg) og Benedicte Parm Ulhøi (Århus) forlader begge Udvalg for kvalitetsudvikling efter 6 års dygtig virke. Selskabet takker for deres store arbejde.
I Uddannelsesudvalget har Tine Plato Hansen (Odense) og Dorrit Krustrup (Odense) valgt ikke at genopstille. Selskabet takker for deres store arbejde.
Inger Stamp (Næstved) og Ulla Engel (Hvidovre) har samvittighedsfuldt bestrid posten som selskabets revisorer men falder nu for vores 6 års tidsbegrænsning. Selskabet takker for deres omhyggelige arbejde.
Lise Grupe Larsen (Næstved) har i 6 år stået til rådighed som revisorsuppleant og falder dermed for selskabets tidsbegrænsning. Selskabet takker for, at hun velvilligt har stået til rådighed.
Undertegnede har valgt at forlade bestyrelsen efter 6 gode år, heraf 5 som formand. Jeg takker selskabet for den store tillid, det har vist mig i løbet af mit formandskab.

Med venlig hilsen

Torben Steiniche

Formand for Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologi